

Sreda, 1. mart 2006.
Svedok Dragutin Berghofer
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak 9.00 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

(privatna sednica)

sekretar: Časni Sude, sada smo na otvorenoj sednici.

SUDIJA PARKER: Molim vas da podignete roletene. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Zahvaljujem časni Sude. Trudim se da iskoristimo ovu pauzu dok čekamo svedoka da u ime timova Odbrane pokrenem jedno pitanje o kome smo juče raspravljali i koje nam do kraja nije jasno. Ja ću vam izneti ono šta je stav Odbrane po Pravilu 90(H) i voleo bih da dobijemo od Pretresnog veća, u smislu da li je naš stav ispravan ili ne. Juče smo raspravljali na osnovu prigovora koji je moj uvaženi kolega stavio u pogledu ispitivanja kolege Borovića, unakrsnog ispitivanja, a u pogledu odredi Pravila 90(H)(ii) obaveza Odbrane da svedoku iznese prirodu svojih navoda odnosno tvrdnji Odbrane u pogledu stvari o kojoj pita svedoka u unakrsnom ispitivanju. Odbrana smatra da je Pravilo 90(H) kojim se uređuje način i obim unakrsnog ispitivanja, tako koncipirano da se ova obaveza koja se nalazi u stavu dva zapravo u vezi i jedino sa slučajem kada se unakrsno ispitivanje svedoka izvodi na teme van glavnog ispitivanja, a o činjenicama o kojima svedok može da da relevantan iskaz u pogledu navoda strane koja ga unakrsno ispituje. Po mišljenju Odbrane iz ovoga bi proizašlo da ako Odbrana unakrsno ispituje svedoka na teme postavljene u okviru glavnog ispitivanja ili ako ga ispituje na njegov kredibilitet, da ovakva obaveza Odbrane da predoči svedoku svoju poziciju ne bi bila propisana ovim Pravilom. Što se tiče Pravila 90(H)(ii) koje se po stavu Odbrane odnosi na ovaj poseban slučaj unakrsnog ispitivanja izvan glavnog ispitivanja, smatramo da je ona uneta u odredbe sa ciljem da se u ovim posebnim okolnostima unakrsnog ispitivanja svedok ne dovodi u zamku, odnosno da mu se predoči pozicija na koju odgovara i da je to odnosno, fer odnos između zastupnika Odbrane koji unakrsno ispituje i samog svedoka. Tužilaštvo zapravo nema ništa sa tim. No svakako naša pozicija je da se ove odredbe ne odnose na one delove unakrsnog ispitivanja koje su obuhvaćene glavnim ispitivanjem ili proverom kredibiliteta svedoka. Interesuje me časni Sude da li smo mi u pravu ili ne kod ovakvog stava?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, stav jeste drugačiji od onoga kako vi to shvatate. Dve odredbe tog Pravila, podparagraf 1 i 2 stoje odvojeno. Jedan paragraf govori o uobičajnom, normalnom predmetu i ograničava obim unakrsnog ispitivanja koje se može obaviti sa svedokom ograničavajući Odbranu na ono čime se Tužilaštvo već bavilo tokom

glavnog ispitivanja i na pitanje kredibiliteta svedoka. Podparagraf 2 se bavi jednim drugim, posebnim predmetom odnosno temom i tu se kaže da ne samo da možete, morate, već i da treba svedoku koji može da da iskaz relevantan za vaš predmet, unakrsno ispituje one delove koji su u kontradikciji sa svedočenjem tog svedoka, tako da ako imate svedoka koji govori o nečemu šta je relevantno za vašu prirodu navoda, a svedočenje tog svedoka se donekle razlikuje od onoga šta vi tvrdite, ukratko vi ste dužni da tom svedoku predočite suštinu vašeg viđenja predmeta tako da svedok onda ima priliku da da svoj komentar o razlici predmeta onako kako to vi vidite i onako kako to svedok vidi odnosno onoga šta je njegovo svedočenje određenim okolnostima. Ovo ni na koji način nije ograničeno podpasusom 1, paragrafa (H) već je nešto šta je dodatno i odvojeno, a svrha je da se osigura da svedok bude u poziciji da ima priliku da da komentar o onome šta je u stvari vaše svedočenje i vaša razlika u stavu kada vi budete izvodili dokaze. Da li je to sada dovoljno jasno?

ADVOKAT VASIĆ: Da, hvala vam časni Sude, jasno mi je. Gospodine Boroviću, izvolite.

ADVOKAT BOROVIĆ: Izvinjavam se stvarno. Možda je Vasiću jasno, ali meni ipak nije jasno i biću vrlo kratak zbog čega. Razumem ako se radi o stvarima koje su bile vezene za glavno ispitivanje. Juče smo imali jedn konkretan slučaj. Tužilac je reagovao sa tvrdnjom da moram da predočim svedoku vezano za informaciju koju je preneo, vezano za Zorana sa Karaburme. Ako smo o tome razgovarali u toku glavnog ispitivanja... u toku unakrsnog ispitivanja, čini mi se da nemam obavezu da ponovo svedoku saopštavam liniju Odbrane, čak i u onom smislu koji ste vi sada nama prezentovali. Možda govorimo o dve različite stvari i možda je tužilac juče pogrešio na jednom primeru, pa bih molio, dakle ukoliko se ne radi o nekoj novoj stvari već o stvari o kojoj je već raspravljano u glavnom ispitivanju i unakrsnom ispitivanju, da li imamo ponovo obavezu po Pravilu 90(H)(ii) da opet ukazujemo tom svedoku na našu liniju odbrane. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Da, to je kratak odgovor gospodine Boroviću. A to je, ako vi tokom unakrsnog ispitivanja ne iznesete svoju liniju odbrane, činjenica da ste vi postavili neka pitanja o tome, nije dovoljno dobra. Morate da napravite korak dalje i da tačno navedete u čemu se vaša linija razlikuje u materjalnom smislu od svedočenja. Na taj način svedok ima priliku da komentariše razliku između njegove i vaše linije. Juče, mislim da je u redu da se kaže da gospodin Smith nije u potpunosti odgovorio na vaše unakrsno ispitivanje. Vi verovatno jeste otišli dovoljno daleko tako da nemojte da se služite jučerašnjim slučajem i da to date kao kompletan primer ovakvog slučaja. Vi morate da iznesete svoju liniju. Na primer da ja brzo navedem nekakav primer svedoka koga su pozvali, koji kaže da, "video sam XY tu i tu, na dva mesta". Kad vi unakrsno ispituje o tome da je video osobu "X" na ta dva mesta, onda ako je deo vaše linije odbrane da je on i trećom prilikom video optuženog o čemu on nije govorio, onda morate njemu da iznesete, prvo i to, da postoji treći slučaj koji on nije izneo tokom glavnog ispitivanja. Da li vam je to jasno? U redu. Gospodine Moore, nismo vas namerno izostavili iz svega ovoga. Da li mislite da ima nešto šta ja nisam rekao, a šta smatrate da bi trebalo da se kaže.

TUŽILAC MOORE: Ne, ništa tako. Mi tako shvatamo te članove.

SUDIJA PARKER: U tom slučaju, hvala vam, razumem da je gospodin Berghofer već ovde i da strpljivo čeka. Gospodine, molim vas da ustanete. Molim vas da uzmete papir sa svečanom izjavom i da je pročitate.

SVEDOK BERGHOFER: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cjelu istinu i ništa osim istine.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Izvolite sedite. Gospodine Moore, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE : TUŽILAC MOORE

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Molim vas da nam kažete vaše puno ime i prezime?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Dragutin Berghofer zvani Beli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da nam kažete vaš datum rođenja?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: 29. desetog 1940. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako bi onda rekli... Kojoj etničkoj grupi pripadate?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa uvek sam se vodio kao Hrvat.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Nadam se da će ovaj svedok da svedoči o bolnici, kasarni JNA, Ovčari i o "Veleprometu". Ovo govorim da bih bio Sudu od pomoći. Želim uopšteno da vas pitam šta ste vi radili u Vukovaru u novembru 1991. godine?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: U novembru 1991. godine sam radio u logistici. Od kojeg datuma samo nisam razumeo?

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kažite nam koliko ste dugo bili u logistici? To bi nam bilo od pomoći?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa moram gospodine sudac, početi od 24. osmoga. Onda sam napustio kuću, jer mi je vojska JNA srušila do temelja 120 kvadrati, dignita na 20 godina kredita. I to je bio zadnji dan 24. osmog 1991. godine da sam bio u toj kući do vojarne, kasarne i onda sam otišao dole, imao sam još jednu kuću jer sam imao radnje takozvano "Kod Slavije", 400 metara od vojarne i tamo je ostatak moga boravljenja, tamo sam boravio do 17. jedanaestog 1991. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja ću možda da se vratim na taj period kasnije, ali sada ćemo da pređemo na 17. novembar. 17. novembra, da li ste vi tada otišli u bolnicu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: 17. novembra smo otišli, to smo mi nazvali proboj da napustimo Vukovar.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I da li ste uspeli?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Nije nam uspelo, jer su nas već tamo počeli, kako bih ja vama kazao ubijati i ja onako uplašen sa još njih petoricom, vratili smo se u bolnicu. 30 minuta do 00.00, to jest na 18. jedanesti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko vas je učestvovalo u tom pokušaju da se probijete?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa pošto sam ja odrastao na tom mjestu kod bolnice, ja sam bio na čelu kolone. Bilo nas je blizu 350.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko se ljudi vratilo u bolnicu, možete li otprilike da nam kažete?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Mogu. Marko Mandić, njegova supruga, doktor Aleksijević, njegova supruga, Njofra Janković i ja, eto koliko se mogu setiti ovog momenta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sad želim da se opet bavimo novim periodom, ali kad ste bili u bolnici, da li se sećate da su snage JNA i druge vojne snage došle u bolnicu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Prvi put sam ih vidio 19. jedanestog oko 16.00.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste prepoznali nekog od tih ljudi koji su došli u bolnicu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pošto sam ja bio u jednoj prostoriji sa doktorom Ivankovićem i još nekim doktorima, malo sam provirio i primetio sam Kuzmić Bogdana sa dva mlada vojnika. Ispitivali su Duvnjaka Stanka koji je bio ranjen i sjećam se dobro gdi je Stanko tu kazao: "Šta sam ja tu mogao", ja sam se normalno odmah povukao u sobu i nisam izlazio do 20. iz te sobe.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada da porazgovaramo o tome kako su ispitivali Stanka. Možete li da kažete Sudu šta se dešavalo u to vreme, da kažete nešto o opštoj atmosferi koja je vladala?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: On je sedio, jer je bio ranjen, u pidžami, a Kuzmić je bio taj okružen sa dva mlada vojnika i samo što sam čuo: "A šta sam ja tu mogao". To je bilo sve.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da nastavimo sada. Rekli ste da niste ponovo izašli do sledećeg dana, do 20. tako da bih sada prešli na 20. novembar. Kada ste vi 20. izašli napolje?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: 20. ujutru oko 7.00 sam se pozdravljao sa doktor Ivankovićem, nailazio je jedan visoki oficir, krupnoga glasa, visok. Rekao je: "Doktore, šta se čeka? Ratno je stanje. Lakše ranjeni i civili na ljevu stranu, bolničko osoblje, na desno". To vam dođe, bolničko osoblje na glavni ulaz bolnice iz Lole Ribara, a mi lakši ranjenici na ljevu stranu, mi smo to vukovarčani zvali Šapudl, a mislim da je Božidara Adžije, tako nekako, tu je. To je soredni ulaz bolnice.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A sada da porazgovaramo o tom visokom muškarcu koga ste vi opisali. Da li se sećate da li je on nosio uniformu ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Čovek je bio tako specifičan da i za narednih 50 godina ne bih mu lik zaboravio. Visok, jak, korpulentan, titovka, uniforma, pancirka, brkovi, mislim da taj tip čoveka se ne bi mogao zaboraviti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I kakav je bio njegov stav prema ljudima toga jutra kojima se obraćao?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja nisam čuo da je on naredio da se mi pregledamo, ali smo bili poređani uza zid prema izlazu kapije znači sporedne kapije i počeli su nas pregledati.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste kasnije čuli kako se on zvao?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jesam, kad sam došao sa robije i kad sam nabavio televizor 1993. godine, onda se on prikazao gde se svadba na mostu ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste čuli njegovo ime?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne, plav, dosta simpatičan čovek, ali to je bilo samo na ekranu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ja sad govorim o tom visokom muškarcu sa brkovima. Da li ste nekad čuli njegovo ime?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne, do tada nisam čuo, dok nisam kupio televizor 1993. godine i ondak je prikazan gde se prepire na drugome mostu... Mi smo to zvali sa "mirovnjakom", sa Englezom, navodno je to bio Englez UNTAS (UNTAES, UN Transitional Administration of Eastern Slavonia), tako smo zvali, drukčije ne bih mogao kazat.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Koje ste ime čuli? Koje ime ste čuli, da je to ime tog visokog muškarca?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa bilo je onda posle i u vjestima i prikazano je, major Šljivančanin, major Šljivančanin, Veselin Šljivančanin i tako je i ostalo da je to taj čovek koji je zapovjeda bolnicom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kad ste videli tog muškarca na televiziji, da li je to isti muškarac koga ste smatrali da ste videli to jutro? Ujutru 20?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: 100 posto.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada ćemo da porazgovaramo o izlasku iz bolnice. Rekli ste da su oni počeli da vas pretresaju. Ko je počeo da vas pretresa? Možete li to da kažete Sudu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pošto je bolnica bila opkoljena sa mladim vojnicima, a i mladi vojnici su nas pretraživali i stariji vojnici, da li imamo nešto od naoružanja, bilo nož, bilo otvarač ili šrafciğer, ništa od metala.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li su vas pretresali?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da nam kažete šta se vama desilo pošto su vas pretresli?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ništa mi se posebno nije desilo, imao sam u dva džepa dosta novaca što mi je jedna radnica bolnice dala, jer je imala prveviše i čuo sam da su nas ispregledali, majora Šljivančanina da s njegovom komandom, da ulazimo u autobus.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kome je on izdao to naređenje?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa jednome koji nije imao čin, ali je bio s prilike svojih četrdesetak godina.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: U svakom slučaju, kao posledica te komande, da li su vas zajedno sa ostalima ukrkali u autobus?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jesu. Kako se koji autobus napunio, on je malo krenio napred. Neki ljudi koji su bili radnici bolnice, nisu imali vizit kartu tako da su i oni morali unić' u autobus.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko ste autobusa tada videli ispred bolnice?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Šest autobusa, zrenjaninske registracije.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada želim da porazgovaramo o tablicama, a onda ću kasnije da se pozabavim osobama bez ličnih isprava. Kako ste znali koje su bile tablice tog jutra?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jednostavno, kako sam ulazio u ovaj autobus, odmah je ovaj malo krenio napred i odmah... Desno oko i odma' sam vidio. A bio sam nekada i skladištar u "Čazmatransu", pa tako sam, eto, baš me zanimalo, eto tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A odakle potiče ta tablica? Da li je potiče iz Hrvatske, Srbije, Bosne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa pazite. Pošto je Jugoslavija bila u kompletu, a bavio sam se nogometom, a taj "Proleter" iz Zrenjanina, nogometni klub je uvek imao borbu sa "Borovom" u Drugoj ligi tako da on prpada, tamo neđe blizu Beograda, Baća... blizu Beograda.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Vi ste izjavili da ste uvedeni u autobus i da su neki ljudi iz bolnice, odnosno neki od ljudi koji su radili u bolnici da nisu imali legitimacije i da su i njih uterali u autobuse. To je ono šta ste izjavili. Da li se sećate imena neke od tih osoba koje su bile uterane u autobuse, osoba koje su bile u bolnici, ali nisu imali bolničke legitimacije?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa ja ću samo dve reči kazati zašto nisu imali. Nije im bilo na početku potrebno. Ali kako je dan za danom bilo toliko bombardiranja, nisu mogli otići kući, nisu više imali kuće, a vraćam se na vaše pitanje. Sećam se da je bio Varenica... Varenica bio je bravar valjda kod njih u bolnici. Bio je Vlaho, on je bio njihov vozač Hitne pomoći ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo bih da porazgovaramo sada o onom autobusu u koji ste vi ušli, dakle samo o tom autobusu. Koliko je otprilike ljudi bilo u tom autobusu u kome ste i vi bili u trenutku kada je autobus krenuo?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Taj autobus je otprilike imao 40 sjedala. Nemojte me držati za rječ, možda je bilo 48, ali 40 je bilo sigurno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Porazgovarajmo sada o tom autobusu. Da li znate da nam kažete koje su nacionalnosti bili ljudi u tom autobusu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa pretežno su bili, 90 posto Hrvati.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li biste mogli da nam kažete koliko je u tom autobusu bilo muškaraca, a koliko žena, na osnovu onoga šta ste vi uočili?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: U kompletno tih šest autobusa bila je samo jedna žena, Tuškan Dragica, a za drugu ženu Markobašićku nisam siguran, ali sam je našao na Ovčari.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Porazgovarajmo sada o tim autobusima. Možete li da nam kažete u koliko sati je autobus otišao iz bolnice i uputio se ka kasarni?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jedan po jedan su išli na rikverc jedno 20 metara. Uzmimo 9.15, eto. I krenili su prema kasarni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pre nego što ste otišli iz bolnice, a pri tom mislim pre nego što ste se autobusom odvezli iz bolnice, jeste li vi tamo u bolnici videli neke međunarodne posmatrače?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne, nisam ih vidio. Nikog nije bilo na toj strani.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pređimo sada na kasarnu JNA. Da li se sećate da li je u autobusima bilo vojnika JNA ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: U svakom autobusu je bilo po dva mlada vojnika na vratima. Došli smo do vojarnje, stali smo u krug kao otprilike polumjesec, a ja sam bio u četvrtom autobusu, jedno 20 minuta niko nije smio doći u autobus. Okolo su bili i vojnici, redovni i rezervisti i paravojni, pošto ja ih dosta poznajem... Evo na primer moj sused Đuro Latinović, izvadio, lupao se po nožu i pokazivao da će mi vrat prerezati, normalno i glavu, Vulić Miloš, Milan, on je vikao: "Šta je Beli, nema više fudbala na Bari?". Nakon tih 20 minuta u autobus ulazi vojnik, izlazi Ličina, profesor matematike, Hidek Sadžija i Kolesar, muž od sestre Bibe, glavne sestre iz bolnice. Nakon toga vidim napred, izvlače još neke ljude. Moja misao je odmah bila, blago njima, neko ih je spasio. Nakon 10 sekundi, mjenjam mišljenje, jer sam vidio kako se to udaralo po njima. I nogama, i kundacima, i šakama i taj vojni autobus, nije tako bio velik, izašao iz kasarne i krenio lijevo, što mi kažemo prama Negoslavcima. Tog istog momenta... Vi svi znate da u vojarnama, kasarnama, ima onih protivpožernih aparata u slučaju vatre, pjeska... Oni su to porazbijali, pouzimali su te držaljice od krampa, od lopate, od ašova i najvećem indijanskom vrisku, ono kad Indijanci uhvate belca... To je toliko bilo salvlje, toliko u

velikom urlikanju sjeli su u "Jugo", njih pet, šest su se nagurali i odmah za tim autobusom
...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Želeo bih da se sada pozabavimo baš ovim delom vašeg iskaza. Vaš sadašnji odgovor je bio prilično dugačak, ali vratimo se dakle na nešto šta ste rekli. Rekli ste da su autobusi bili parkirani u polukrugu i da je posle nekih 20 minuta u autobus ušao jedan vojnik. Da li znate da nam sada kažete kojoj jedinici je pripadao taj vojnik koji je ušao u autobus? Dakle, da li je on bio pripadnik redovne JNA ili pripadnik Teritorijalne odbrane ili paravojnih snaga?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja to ne mogu sada da potvrdim, jer u ono vreme nisam bio siguran gdje pripada. Ali je imao uniformu na sebi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kad ste stigli u kasarnu i kada su se autobusi zaustavili, parkirali u polukrugu, da li je ispred kasarne bilo ljudi koji su videli autobuse kako pristizu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne mogu to potvrditi. Nisam vidio, jer sam ja sedeo u pravcu iza vozača.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da nam sada kažete nešto o ljudima koji su bili izvedeni iz autobusa. Pomenuli ste Kolesara, Latinovića, izvesnog Sadži... Ne znam da li je to tačno ime?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja sam spomenuo Latinovića što je hodao okolo autobusa i prijetio se nožem, a iz autobusa su profesor Ličina, Hidek i Kolesar, muž od sestre Bibe, glavne sestre iz bolnice.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Šta se tim ljudima dogodilo kada su izašli iz autobusa?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gde su otišli pošto su izašli iz autobusa?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne znam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Tokom svedočenja ste izjavili da ste videli da su oni izvedeni iz autobusa i sad ja ne znam da li je zbog prevoda, da li sam ja zbog prevoda došao do tog utiska ili zbog načina na koji sam ja postavio pitanje, ali mi se čini da ste izjavili kako ste videli da ih tuku. Možete li nam to pojasniti?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Njih trojicu nisam video da su tukli. Već one iz prvih autobusa, jedan, dva tri, one su tukli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ti autobusi, broj 1, 2 i 3, gde su tukli ljude iz tih autobusa. U autobusima ili izvan autobusa?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: U vojnom autobusu kad su ih utovarali, to jest taj sedmi ili ako hoćete posebni autobus vojni što nema uopće nikakve veze sa ovih šest.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dobro. Vi ste rekli da ste stigli, da su se parkirali u polukrug, da je nekoliko ljudi iz vašeg autobusa, čija ste imena i naveli, izašlo i rekli ste nam da ste videli da su neki drugi ljudi bili prebijani kod tog vojnog autobusa. E sada, vi nam ništa o tom vojnom autobusu niste rekli. Odakle ja taj autobus stigao? Možete li da nam sada nešto o tome kažete?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: On je tamo bio, on je bio parkiran u vojarni, u kasarni, on je bio tamo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi videli koliko je ljudi uvedeno u taj vojni autobus, otprilike?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: 12, 14.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kako se postupalo sa tim ljudima koji su bili u vojnom autobusu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ma ja sam... Mislim da sam ja i spomenuo, jako ružno, jako grozno, dok sam ja odmah promenio mišljenje kad sam vidio kako ih šakama udaraju, kundacima po glavi i šutaju ih, već onda možete misliti kako mi je izgledalo to.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ali ko je to radio, ko je njih tukao?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Oni vojnici koji su bili u kasarni.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam da ste videli neke mlade vojnike JNA. Možete li sada da nam kažete da li je u kasarni bilo pripadnika redovne JNA kada ste vi tamo stigli?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja sam već i spomenuo da je u svakom autobusu bilo dva mlada vojnika, a bilo ih je i u kasarni ih je bilo. I oni su okolo šetali, i oni su gledali, i oni su bili tamo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li je nekog od tih vojnika pokušao da spreči da se ti ljudi tuku?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne, ne, ne, ne. Ti ljudi što su dobili batina nikad više nikome nećedu kazati kako su prošli jer ih nema. Našao sam ih na Ovčari. Ovake glave velike, krvavi, padali su u nesvest po tri, četiri puta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine Berghofer, ja ću da vas zamolim da saslušate pitanja koja vam postavljam zato što ja pokušavam da postavljam pitanja po temama. A za sada govorimo samo o kasarni JNA. Dakle, ja sam vas pitao jeste li vi videli da je neko od vojnika JNA pokušao da obustavi to premlaćivanje, ali govorim samo o premlaćivanju u kasarni JNA.

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja sam to već gospodine odgovorio da nije niko pokušao.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko ste vremena ostali u kasarni JNA?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ako smo krenili u 9.15 iz bolnice, a stigli na Ovčaru u 13.30, otprilike četiri sata.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pomenuli ste izvesnog Latinovića. Šta je on radio za vreme dok ste bili u kasarni JNA? Dakle, govorim samo o tom vremenskom periodu.

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Obilazio je autobuse, pretio se, ali nije samo on, bilo je još njih petnaestak, ali on mi je susjed, pa sam ga zapamtio. Treća kuća od mene stanuje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li su ti ljudi koji su bili sa Latinovićem bili u uniformama ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Bili su u uniformama, tamo je bio i Vulić Miloš koji nije imao, Milan Vulić Miloš koji nije imao uniformu, bio je i Zorić, bio je i Mugoša.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kako su oni postupali sa ljudima u autobusima? Molim vas da sudijama tačno kažete kako su se oni ponašali i kako ste se vi osećali?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Oni u moj četvrti autobus nisu ni ulazili osim onog jednog vojnika što je ovu trojicu izveo iz autobusa i koliko se ja sjećam, ni Bulidža, ni Zorić, ni njegovi sinovi, nisu ulazili u autobus. Ali je bila vriska, jer oni su ti koji su porazbijali one... imali su drugog posla... kad su porazbijali one protivpožarne aparate.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pređimo sada, molim vas na Ovčaru. Vi ste izjavili da ste na Ovčaru stigli negde oko 13.30 popodne, je l' tako?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Tačno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi mogli da videte da li su oni autobusi koji su bili parkirani u polukrug u kasarni otišli svi zajedno kao grupa za Ovčaru?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Gospon sudac, pa normalno da sam vidio. Vodila nas je vojna "Campagnola", a to kao jedno... borno vozilo, hajde ali to je vojno vozilo "Campagnola". Ja naučio na "Campagnolu". Oni su bili napred i mi iza njih. Još uvek su mladi vojnici bili u autobusu s nama, na vratima.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da sada porazgovaramo o vašem dolasku na Ovčaru. Rekli ste da ste stigli tamo u 11.30. Zbog čega vi mislite da ste stigli u to vreme?

prevodioci: Ispravka prevodioca: U 13.30.

SVEDOK BERGHOFER: Pa iz tog razloga što sam imao džepni sat. Pogledao sam na sat. Sunce je bilo na visini. Dan, dan je toliko ljep bio ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko ste vremena ostali u autobusima na Ovčari. Zapravo za sada pitam samo za vas. Dakle, koliko ste vi dugo ostali u svom autobusu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa jedno 10 minuta. Dok se ovi napred nisu ispraznili.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kada ste se vi iskricali iz autobusa, šta se onda sa vama dešavalo?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja sam izašao na zadnja vrata. Odmah kod tih vrata je bio moj susjed, Goran Mugoša zvani Kuštro, dečko od 21 godine, u civilu, oko njega jarak, jarak kanal, pun je bio stvari, osobnih karata, tašni, koferčića i razni predmeti što su ljudi ponjeli i ja sam stao kod Mugoše, raširio ruke, odmah me je predžepario i izvadio mi je iz dva džepa dve veće količine novaca koje nisu bile moje, jer su bile od jedne sestre, medicinske iz bolnice. I morao sam onda doć' do tog špalira, svojih osam metara. Pa onda kad su me sastavili, nogom, cipelom, bakandžom, pesnicom u lice... Dobio sam po glavi desnog uha od Dade Đukića koji je imao pomoćne štake, jer je bio ranjen u noge. Glava je odmah pukla. Sam Bog me spasio, nisam pao. Kako sam uletio unutra nemam pojma, ali ipak sam uspeo Dočim Damjan, Gašpar i jedan mladi čovek, oni su izmasakrirani na ulazu u hangar sa tim ćulama, batinama i tako. Kad sam ušao unutra, kad sam vidio Željka Begova, mog susjeda, mladi dečko, Bodružić Anteta, to su ti koji su bili ranije dovedeni u tom vojnom, duple su glave imali, rođena mama ih ne bi prepoznala kako su ti dečki izgledali. Još ovi drugi kojima ja ne znam prezime, ne mogu sve zapamtiti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želeo bih da sada porazgovaramo o ovome šta ste upravo rekli. Izjavili ste da ste izašli iz autobusa, opisali ste špalir kroz koji ste prolazili. Molim vas sada da sudijama tačno kažete šta vi podrazumevate pod špalir? Šta je to?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa špalir vam je tako, s lijeve i s desne strane pred ulazom u hangar po njih je četiri ili pet stojalo. Uzmimo da ih je ukupno bilo 10, a nema šanse da vi uđete, a da vas oni ne izmasakriraju.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A ko je bio u špaliru i ne mislim na to da ste vi nekog prepoznali ili ne, time ćemo se baviti kasnije. Da li se o civilima, o vojnicima, da li su imali uniforme? Možete li Pretresnom veću da opišete ko je bio u špaliru?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Vulić Miloš, Milan koji nije imao uniformu ovaj mali Mugoša što je bio tamo napred, što mi novce uz'o što je u Beogradu i priznao, a ovi su svi drugi bili u uniformi. Pored njih su bili mladi vojnici.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste videli da li su mladi vojnici pokušali da obustave ta premlaćivanja dok ste prolazili kroz špalir?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne, samo je jedan vojnik metio na stranu Vili Karlovića.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I koliko su jako ti ljudi u špaliru udarali ljude koji su izlazili iz autobusa i ulazili u hangar. Možete li Sudu da opišete koliko su jake bile te batine?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne znam da li će to civilizirani svet moći i da shvati to. To se jako teško može opisati, to nema ni na filmovima. To je užas bilo, ta silna udaranja. To su vam i zubi ispadali, to su vam krvavo bilo, kad su ušli unutra, pa to je slama i sve, to je bilo i krvavo, ma ne može se to tako, tim rječima opisati. To je bilo gaženje, udaranje, deranje, vriska... "Ustaše, majku vam..." i tako, i tako i tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li možete da nam kažete da li su svi ljudi koji su izašli iz autobusa prošli kroz taj špalir da bi ušli u hangar?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa uzmite da je... Pa jesu, svi su prošli samo je neko prije utrčao unutra, neko malo sporije. Neko je pao, neko je uspeo dok sam ja došao na red, tri autobusa su oni već očistili.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam već nešto o autobusu koji ste opisali kao vojni autobus i opisali ste to da ste videli nekoga čije je glava bila duplo veća od normalne. Da li se sećate da ste o tome govorili pre 10 minuta?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Da, sećam se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da se setite da li ste videli neke druge ljude iz tog vojnog autobusa koji su takođe bili u hangaru u Ovčari kad ste stigli?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa jesam, jesam, kako ne. Pošto sam ja Vukovarčanin, mogu vam reći da sam ih skoro 100 prepoznao. Ali nisam svakom znao ime i prezime. To su mlađi dečki koji mi mogu biti sinovi. Ja sam bio prijatelj s njegovim ocem, ocima, a bilo i djece od 16 godina. I bilo je od 70 godina.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A kako biste opisali njihovo fizičko stanje kad ste stigli u hangar? Govorili ste o jednoj osobi čija je glava bila duplo veća od normalne, u kom su stanju drugi ljudi bili? Da li su njih takođe premlatili ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja samo znam da je Bodružić Ante duplo veću glavu imao, da su mu oči bile zatvorene, da je Begov Željko takođe tako, a i drugi dečki koji su bili njihovi parnjaci, to su dečki otprilike 27 godina, ali Željko Begov mi je susjed i lako mi je bilo njega odamh dešifrirat'. Bodružić Ante mi je garnituru dovezao u radnju da mu presvučem, tako sam i njega upoznao i još niz drugih dečki, ali ja ne mogu sve zapamtiti, ali sam ih vidio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada ćemo da porazgovaramo o unutrašnjosti hangara ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, gledam na sat, ostalo nam je samo tri minuta na traci, vidim da sada prelazite na novu temu i mislim da je sada najbolji trenutak da napravimo pauzu. Sada ćemo da imamo pauzu od dvadesetak minuta i nastvićemo u 18.00. To će da vam da priliku da odete na pauzu.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Hoću da se vratim na temu koju sam vam spomenuo neposredno pre pauze. Želim da porazgovaramo o onome šta je bilo unutra, u hangaru na Ovčari. Molim vas da sada porazgovaramo samo o tome. Kada ste ušli u hangar, da li je tamo već bilo ljudi?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jako puno je bilo ljudi tamo unutra.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li možete da procenite koliko je bilo ljudi kada ste vi ušli unutra?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja sam već i prije ocjenio. Ako je šest autobusa po 40 samo sjedala, to je već bilo 240, ali bilo nas je tako, 260, 270. To je moja procjena.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Mislim da vi niste bili poslednji koji je ušao. Da li ste vi bili u trećem autobusu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ne, ja sam bio u četvrtom.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako ste vi bili u četvrtom autobusu, onda koliko je ljudi bilo u hangaru kad ste vi ušli?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa pazite gospodine sudac, još je bilo i dok si se onako okrenio, ovamo, tamo, obično 'ajde uzmimo da je bilo 150, hajdete. Eto, 150 jer ne možete vi... Suze vam idu, krv ide s desne strane, koljena vam se tresu, vi znate da nisam stigao brojati. A moja slobodna procjena je bila otprilike, ma kažem vam, 150, 140, hajde... Letiš unutra, nema vrdanja, glavu dole i nema mrdanja puno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Zašto ste vi držali glavu dole?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa prvo sam držao glavu dole, jer je odmah taj mladi dečko, Begov, pao dole i dizao sam ga. Ja i još jedan nepoznati dečko, ne mogu se sad setiti ko je. I napominjem, nikad nisam njegovoj mami rekao kako joj je sin izgledao. A sve što sam vidio vani, to je bilo za ono vreme što nisam uletio u hangar, a sad kad sam u hangaru, uvukao sam se malo u sredinu i ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možete li da kažete Sudu koliko najbolje možete, šta je bilo u hangaru kad ste vi ušli? Kakva je bila atmosfera u hangaru, možete li to da nam prikazete?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jako, jako, jako mučna atmosfera, deranje, batinanje, vriskovi, gaženja, udaranja sa željeznim šipkama, kundacima, nogama, ćulama i ponovo gaženja.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam je da je u sredini bilo slame i da je na njoj bilo krvi, tako ste nam opisali. Možete li da nam kažete odakle je dolazila ta krv?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa dolazila je od ovih dečki koji su bili tamo isprebijani, koji su bili u onom vojnom autobusu i koji su bili svi izmasakrirani, koliko sam ja to mogao ocijeniti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam da ste otišli u sredinu hangara. Takođe ste opisali kako ste glavu držali dole. Šta se dešavalo sa drugim ljudima koji su došli iz vašeg autobusa. Da li ste videli šta se s njima desilo?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja nisam cijelo vreme držao galvu dole, ali normalno da sam digao. Posle mene je uletio i gospodin Emil Čakalić kojega znam 40 godina i lako mi je opisati čovjeka kojeg znam. Tog momenta, kad je on uletio unutra,

posle onih prvih batina vani, to nisam vidio normalno, Slavko Dokmanović koji je s njime radio u općini, čujem gdi kaže: "O gospodine inspektore, i vi ste tu", i njih petero odmah njega sastavili, odmah udaranje ponovo. Da bi posle Dokmanović udario cipelom u lice Slavka... Samo malo... Dadu Đukića koji je bio ranjen u noge, pa je čučio, a ja sam s njegovim štakama vani dobio batina po glavi i koliko se ja sjećam, pored njega je utrčao, ali nemojte me držati 100 posto za riječ, mladi Baumgertner, dečko od 16 godina. Ni za njega nisam rekao ocu i mater kako je proašo. Tog momenta je Dokmanović u stli nogometaša, preko glave kad se baca lopta, pogodio dečka u lice.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada hoću da vas pitam o vašim povredama. Kakve ste vi povrede tada zadobili kao posledica batinjanja?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa kad se spoji Ovčara i Sremska Mitrovica, oštećena mi je desna strana ušne školjke, oštećeno mi je desno oko, slabije vidim i uvek je krvavo, jer su me šutali gdi su stigli, ne smem gledat ratne filmove, ne smem biti blizu tuče i ne spavam baš tako ugodno.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam da ste videli unutra Milana Bulića. Hoću sada da porazgovaramo o njemu. Da li ste njega videli da nekoga tuče ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Gospon sudac, koliko ja znam, u mojim prijašnjim izjavama koje traju 14 godina, Milan Bulić je tukao pred hangarom. Šta mu je radio taj Damjan Samardžić, ali ja sam i u Beogradu rekao: "Šta ti je tako zamerio da si ga na smrt toliko, toliko tukao?"

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želim samo da vam nešto objasnim. Ovaj Sud i sudije ne znaju šta ste vi rekli u Beogradu tako da je važno da ovom Sudu kažete tačno šta ste videli da je Bulić uradio. Vi ponovo svedočite. Da li razumete? Tako da vas molim da budete ljubazni da Sudu kažete šta ste vi videli da je on uradio?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Svakog je dočekao iz autobusa, šutao, udarali su njih petorica sa tim drvenim drškama kako je ko koga stigao. To je trajalo dok nije i zadnji ušao unutra, a od zadnjih je bio i Siniša Glavašević, novinar. Pa njih 12 su na njega naletili unutra u hangaru. Ja ne znam kako je prošao vani, ali tu su ga isto mleli, tukli, gazili, sve. U jednom momentu čula se fićukalčka... "Dosta je", neko otprilike 42 godine čovjek ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možemo li sada da se bavimo sa dve konkretne teme, a onda ćemo da se vratimo na čoveka sa pištaljkom. Znam da je teško kad vas prekidam, ali možda je to neophodno. Možemo li da se sada bavimo premlaćivanjem Samardžića, samo tim. Možete li Sudu da objasnite ili da opišete koliko je žestoko pretučen taj čovek?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa ja kad bi cjenjenim sudcima to morao prikazati, morao bih ove stolice početi bacat van, toliko je to strašno bilo. Zamislite vi čovek iz drugog udarca je pao dole i ondak su ga toliko tukli da je nakon dva sata, kada sam izašao iz hangara, on se nije pomerio. Njegovog sinovca Gašpara jedan čovek... ležao je glavom u jarku, noge su bile na ulazu, na, na, na tom mostu, nisu davali znakove u ono vrijeme, života. Ja više to ne mogu, kako da vam kažem, da opišem, možete misliti kako je izgledalo to kad njih četiri, pet batinaju jednog po jednog i onda se više nije digao koliko sam ja vidio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Molim vas da sada govorimo o novinaru o kome ste nam govorili. Blažević ili Glašćević. Kako su njega napali? Na koji način?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Da ne bi došlo do greške gospon sudac, Siniša Glavašević, novinar "Radio Vukovara".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, radi se o tom čoveku. Možete li da nam kažete kako su njega napali i da opišete Sudu kako se to desilo i gde?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: On kad je utrčao unutra, odmah kod vrata, ma ni tri koraka nije napravio u hangaru, odmah su ga kundacima, ja ne znam je li vi razumete kudaci, to je drške od automata. I u glavu i u noge i dole i srušili ga i opet, koliko mene pamćenje služi, čak i šipkama, neki je imao i šipke, željezne cijevi neke, i s njime... i možete si zamisliti kako je to ondak izgledalo. Eto, stalno vam kažem da je to strašno, strašno, strašno. To nije bilo milosti, to se ne može opisati šta smo molim vas njima radili da su nas toliko pretukli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Upotrebili ste reč oni, "oni su ga premlatili". Ko ga je premlatio? Na koga mislite kad kažete "oni"?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Svi su ti dotični bili u uniformi, pa smatram za "one" da su to rezervisti paravojni, vrag će ih znati kad je imao... bilo je pet različitih uniformi tamo. Uglavnom svi su se mešali u to udaranje.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste vi u nekom trenutku videli da bilo ko u uniformi pokušava da zaustavi ova premlaćivanja?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Kamo sreće da sam vam mogao kazati da je iko, da je iko mrdnio malim prstom. Niko, niko, niko.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Želim sada da porazgovaramo o nečemu šta ste rekli pre pet minuta, a to se odnosi na jednog gospodina koji je duvao u pištaljku. Želim da porazgovaramo o tome. Kada ste vi prvi put postali svesni da neko duva u pištaljku?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa, onog momenta kada je još Slavko Dokmanović sam ga vidio, jednostavno je nestao, nisam ga više primjetio. I ondak ulazi neki, to tvrdim vam da je rezervista, da li je on bio u službi JNA ili nije, ali je imao uniformu rezerviste. Fićukaljkom je ušao unutra, nogometnom i svirao je i kaže: "Dosta je". Jeste vruga dosta, tog momenta misliš "fala Bogu", al' ulaze drugih osam. Ovi izlaze. I opet nanovo udaranje, opet tuča, opet jauci. Kemo viče: "Gdi je Francuz?", gazio tog malog dečka. 90 posto smatram da je to Baumgertner, a onih 10 posto sam metnuo na stranu, to je dečko od 16 godina, s tatom sam mu dobar i s mamom, ali ne mogu... Ma svi smo bili krvavi gospon sudac.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Ponovo želim da porazgovaramo o toj pištaljci i o tome "dosta je". Ko je bio sa tom pištaljkom, ko je rekao: "Dosta je"?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jedan u uniformi, čovjek svojih 40 godina. Ja sam ondak imao 50, išao u 51. Da li je imao 41, ali sam ga ocjenio da je malo mlađi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Možda sam ja to tako formulisao, ali sam pitanje postavio na sledeći način. Vi ste nam opisali tog čoveka koji je otprilike imao 40 godina. Vi ste nam rekli da je on nekome rekao: "Dosta je", upotrebio je izraz, "dosta je". Kome je on to rekao? Ko je to? Možete li da nam kažete kome je on to rekao?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Onima koji su bili unutra i koji nas tukli. Isti ti vojnici što su nas masakrirali. Isti oni uniformirani ljudi ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Uniformisani ljudi koji su bili u hangaru, možete li da nam otprilike kažete koliko godina su imali ti ljudi u hangaru? Ja sad govorim samo o vojnicima, ne govorim o ljudima koji su izašli iz autobusa. Da li me razumete? Ne govorim ovde o ljudima koji su izašli iz autobusa već želim da razgovaramo o ljudima koji su imali uniforme, koji su bili unutra ili imali neke veze s tim ljudima u uniformama. Koji je otprilike bio raspon, koliko su bili stari?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa bio je otprilike raspon od 24 godine do 44. Ne računajući Slavka Dokmanovića.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Možemo li sada da porazgovaramo o tom vašem svedočenju, o tome što je neko rekao: "Gde je Francuz?". Da li ste razumeli šta su oni hteli da kažu tim izrazom "gde je Francuz"?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Koliko sam ja shvatio, to jest što je rekao: "Gdje je Francuz?", i dečko se javio: "Tu sam", on je imao ljevu ruku malo faličnu. Kad ga je gazio, kad ga je tukao, tim rečima je rekao: "Kemo će tebi pokazati", inače ne bih ja ni znao da je on Kemo. Inače posle normalno, mog oslobođenja iz Mitrovice, taj Kemo je bio na Jakubovcu nogometni trener. Tako da se zna čovek, to je taj, mislim nema nikakvih problema... "Kemo će tebi pokazati", da ti majku", i tako, i gaženje i udaranje, ne znam je li iko prošao da nije prošao kroz njihovih šaka.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li znate ime osobe koju su zvali Francuz? Ne osobe koja je napala, već osoba po imenu Francuz, da li znate porodično ime?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Koliko mene pamćenje, da je to isto taj dečko što ga je Slavko Dokmanović lupio u lice cipelom, to je mali Baumgartner koji je imao tada valjda 16 godina, na 17, tako nešto. Ljep crni dečko, srednje onako visine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možda je došlo do greške u prevodu. Možete li da ponovite prezime tog mladića, molim vas.

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Baumgartner.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Rekli ste nam nešto o vašem premlaćivanju u hangaru i u Sremskoj Mitrovici. Sada nećemo da govorimo o tome da ste bili premlaćeni u Sremskoj Mitrovici. Želim samo da porazgovaramo o premlaćivanju u hangaru. Da li me razumete? Govorimo sada samo o hangaru. Možete li da nam kažete kako su vas napali u hangaru?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja u hangaru nijesam dobio ni jedan udarac. Ja sam se, kažem vam, pomerio malo prema sredini, ali sam vani zato dobio. A ovi koji su bili zadnji i kako su ovi kružili oko njih, ti su jako gadno prošli.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Rekli ste nam da su vas napolju premlatili. Možete li Sudu da kažete kako ste vi prešli iz hangara, ispred hangara u sam hangar?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa mogu da kažem da sam izašao na zadnja vrata autobusa, odmah kod Mugoše, na kontrolu. Ondak jedno pet, šest metara, koraka, dok sam došao do ovih koji su čekali na ulazu u hangar. Pa onda kad su me sastavili. Pa dole, u najniže tjelo cipelom, u stvari to je bila bakandža, pa jedan me hteo nokautirat', pa jedan me opalio sa štakama od Dade Đukića po glavi, drugi nogom u stražnjicu. Tako su bili brzi... Ne mogu vam kazat' kako je to brzo išlo... i sreća moja, naglašavam, nisam pao i utrčao sam u hangar.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko dugo ste ostali u hangaru. Znam da je gotovo nemoguće to proceniti, ali šta mislite, koliko je to bilo?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Pa gospon sudac, dosta dobro mogu procjeniti. Došli smo tačno u 13.30, a izašli smo van negdje pred 16.00. Sjećam se dobro, kad smo napuštali Ovčaru u susret nam je dolazio isti taki kombi "Polo", ali je već upalio svetla, ali nije bilo potpuni mrak. Al' kad smo došli do "Veleprometa", ondak je bio mrak. Uzmimo da smo bili dva sata na Ovčari.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Možda bi bilo najbolje da to uradimo na sledeći način. Kada ste stigli u Ovčaru vi ste videli vozilo sa upaljenim svetlima, je l' tako?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Nije tako.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dobro. Pređimo sada na pitanje prirodnog osvetljenja. Kakvo je, koje je doba dana bilo, da li je još uvek bilo dnevno svetlo ili je vladao mrak ili... Možete li to da kažete sudijama?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Mogu reći, slobodno mogu reći. Moj je iskaz bio da je pred 16.00, još uvek se vidilo. Ali kad smo napuštali Ovčaru, na pola puta, već je suprotno vozilo imalo upaljeno svetlo. Niti je bio potpuni mrak, a nije više tako ni svetlo. Za šest minuta smo stigli pred "Veleprometom" je bio mrak. Znači brzo je pao mrak, 16.00.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Puno vam hvala. Pre nego što počnemo da razgovaramo o samom "Veleprometu" želeo bih da nam kažete kako ste vi izvedni iz hangara? Dakle, rekli ste nam da ste bili u hangaru i da ste posle bili izvan hangara. Kako se to desilo?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Nije prošlo dugu kako su nas batinali, pojavio se jedan vojnik i pita Miroslava Perkovića: "Gdi je Beli?". Ja kažem: "Tu sam", a on je bio od doktora Ivankovića sin. Izveo je Stjepana Gunčevića, Čakalića je izveo Zorić, jer je bio prijatelj od njegovog zeta, a zet od Čakalića je bio Srbin, koliko je to meni poznato, jer mi je Zorić bio susjed, komšija. S nama su izašli Žarko Kojić, ujedno Miroslav Preković, neki Dudaš i vani je bio Vili Karlović.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li vam je neko dao neko objašnjenje u vezi sa tim zbog čega vas izvode?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Nije mi nikakvo objašnjenje, jer sam ja sa njegovim tatom, to jest doktorom Mladenom Ivankovićem bio u jakim dobrim odnosima.

Ne samo ja, to je bio čovek za društvo i tako da vam uopšte kažem, bio je za obične ljude što se ja smatram jako podoban i društven. Nije se primetilo da je on hirurg visokog ranga, a ja tapetar srednjeg staleža. To se nikad nije primetilo. Valjda me je... A mali valjda me je prepoznao još dok sam bio u autobusima. To ja ne mogu potvrditi.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam. Želeo bih sada da porazgovaramo o putu nazad za "Velepromet". Da li se sećate koliko se otprilike ljudi vratilo iz hangara za "Velepromet"? Pri tome mislim na ljude koji su sa vama putovali za "Velepromet".

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja koliko sam brojao, mislim da je šest, al' ako nije, mogu prebrojat'.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Recite nam imena ljudi koji su sa vama tamo išli, koliko ih se sećate?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jako dobro se sećam. Čakalić Emil, Gunčević Stjepan, Bergkofer Drago, to sam ja, Dudaš, Miroslav Perković, Vili Karlović i Žarko Kojić.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pre nego što počnemo da razgovaramo o onome šta se dešavalo u "Veleprometu", želeo bih da se pozabavimo jednim dokumentom koji ste vi juče sastavili. Zamoliću vas da taj dokument pogledamo, rad se o dokumentu 04680147. Ne znam da li ćemo uspeti da vidimo to na ekranu, ako to ne bude bilo moguće, mogu da podelim kopije na papiru. Vama ću gospodine da dam papir da biste bolje videli, ako naravno Pretresno veće dopušta da to učinim. Odbrana je ovaj dokument videla. Radi se o fotokopiji. Recite nam čiji je to rukopis?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Moj vlastiti.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pogledajte gornji desni ugao, tu piše 28. februar 2006. godine, to je jučerašnji datum i ispod toga je potpis za koji s pravom mogu da kažem da je vaš, zar ne? Pogledajte molim vas kopiju na papiru, mislim da je nju lakše koristiti nego ovu elektronsku verziju dokumenta. Pogledajte molim vas taj papir koji vam je u rukama?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Gledam.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: To je isti taj spisak, to šta se vidi na ekranu i to šta imate na papiru, da li je to jedno te isto?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jeste.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Sada bih vam postavio nekoliko pitanja u vezi sa ovim dokumentom. Tu su brojevi od 1 do 30. Vidite li te brojeve sa leve strane? Dakle, brojeve od 1 do 30? Uz te brojeve stoje imena koja ste vi napisali. Recite nam molim vas ko su ljudi čija ste vi imena popisali u ovom dokumentu?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ja bih gospon sudac prije nego što to kažem, imam još dvojicu za kojih sam bio na sudu da mu mama dobije odštetu. Jovanović i Pap Tomislav, on je bio ekonom kod doktorice Bosanac.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Hvala vam na tome, ali bih vas zamolio da odgovorite na pitanje koje sam vam malopre postavio. Dakle, tu su brojevi od 1 do 30, pored njih su imena ljudi koje ste vi svojom rukom upisali, ko su ti ljudi?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Ovaj prvi je Gavrić Dragan, sin od Pave ...

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Samo trenutak. Pogledajte samo papir za sada, papir, a ne ekran i recite nam sledeće, gde ste vi videli ovih 30, odnosno 32 osobe?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Odma da vam naglasim gospon sudac, vidio sam ja njih više, kojih poznam, ali ne mogu se setiti prezimena. Na Ovčari sam ih vidio, među mene, samnom. U krugu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kada ste vi sastavili ovaj spisak jeste li to radili na temelju nekakvog dokumenta ili na temelju sećanja?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Na temelju sećanja.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Ako bi Odbrana želela da vam postavi neka pitanja u vezi sa tim ljudima, da li biste bili u stanju da im kažete gde ste vi te ljude na videli Ovčari i šta se njima desilo? Onoliko koliko vi to znate.

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Mogu u svako doba. To jest spisak postoji gospodine sudac od 29. trećeg 1992. godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Gospodine, izvinjavam se. Ja vas molim da gledate taj spisak koji je ispred vas, a ne ekran. Da vidite koji je datum na njemu. Koji je to datum. Tu piše 28. februar?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: 28. drugi tekuće godine.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da, i taj spisak, kako ste ga sastavili, kako je došlo do toga da ste vi napisali taj spisak? Rekli ste da ste vi te ljude videli na Ovčari i zašto ste napisali taj spisak?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Zato da vam prikažem da sve te ljude koji su samnom, koje ja znam i koji su mi susjedi, da vam prikažem da su to iste žrtve Ovčare.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Dozvolite da razjasnimo jedni stvar, nešto šta bi možda ostalo nejasno. Vi ste sada spomenuli nekakav spisak iz 1992. godine. To ste rekli pre nekoliko minuta, da li se sećate?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Sjećam se.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Kakav je to spisak, kakav je to spisak napravljen 1992. godine?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Prvi dan kad sam došao u motel "Plitvice" u Zagreb, nakon robijanja u Mitrovici, dobio sam parče papira i odmah sam stupio da to napišem i nisam bio ni pogrješio.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: I mislim da bi bilo tačno da se kaže da vi taj spisak nemate pri sebi, da je on u Vukovaru, je li tako?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Tako je, ja sam ovo iz glave napisao.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, molim vas da se ovaj dokument koji je svedok sastavio juče i koji je on potpisao uvrsti u spis kao dokaz o imenima ljudi koje je on video na Ovčari dok je bio tamo.

SUDIJA PARKER: Da li se ovaj spisak zasniva na onom čega se on seća dok je bio ovde u Hagu poslednjeg dana ili je to zasnovno na nekom ranijem dokumentu?

TUŽILAC MOORE: Pa nije na meni da odgovorim na to pitanje. Ono šta ja mogu da vam kažem je da kada je on sastavio ovaj spisak juče, on je to uradio na osnovu sećanja, bez gledanja u neki drugi spisak. Dakle, mislim da u suštini na vaše pitanje može da se odgovori na sledeći način, da je on spisak načinio na osnovu onoga čega se juče sećao.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: To će biti dokazni predmet 228.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Pređimo sada na "Velepromet". Izjavili ste da ste te večeri odvedeni u "Velepromet". Jeste li vi te noći ušli u zgradu "Veleprometa" ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Nismo ušli, stali smo pred kapiju. Nije bilo mjesta.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: A gde ste onda otišli iz "Veleprometa" s obzirom da tamo nije bilo mesta?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Otišli smo gospon sudac, prama Petrovcima, u jednu trikotažu koja se zvala "Modateks".

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi tu noć proveli u "Modateksu" ili ne?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jesmo.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Koliko se sećate, da li je tamo sa vama bila ista grupa ljudi koja je sa vama otišla iz "Veleprometa"?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Jesu.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Jeste li vi otišli iz "Modateksa"?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Kada smo prespavali od 20. na 21. ujutro, došao je Mudrić Željko, moj parnjak, školski prijatelj i odveo je Dudaša, a i Žarko Kojić, neko je došao po njega, kao da je došla njegova baka, ali... Uglavnom Žarko Kojić je sledeći dan napustio nas.

TUŽILAC MOORE – PITANJE: Da li ste se vi toga dana uopšte vraćali u "Velepromet"?

SVEDOK BERGHOFER – ODGOVOR: Vratili smo se taj dan, 21. jedanaestog tamo negde oko 16.00, 15.30, tako. Od 15.00 do 16.00, još je bio dan.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, ja bih sada prešao na teme "Veleprometa", kasarne JNA i još nekoliko tema opšte prirode. Ali svestan sam toga da ja za šest minuta to ne mogu da obavim tako da bi možda bilo u redu da sada zaključmo sa pretresom i da onda tu uradim kasnije.

SUDIJA PARKER: U redu, sada ćemo da zaključimo pretres. Nastavljamo sa radom sutra u 9.00, a napominjem da će Pretresno veće sutra morati da završi sa radom u 13.15, s obzirom da imamo posetu jedne grupe sudija sa kojima treba da se sretnemo u to vreme. Dakle, sutra ćemo da radimo od 9.00 do 13.15.

Fond za humanitarno pravo

